

imac 2014

Uluslararası Mezopotamya Tarım Kongresi
International Mesopotamia Agriculture Congress

22-25 Eylül September 2014
Diyarbakır - Turkey

ABSTRACT BOOK

“Bereketli Hilal’de Buluşalım”
“Let’s meet in fertile crescent”

www.imac2014.org

ICIMMYT
International Maize and Wheat Improvement Center

marmara

otlatma denemeleri üzerine yeni araştırmaların yapılması gerektiği söylenebilir.

Anahtar Kelimeler: Çokyıllık sıcak mevsim buğdaygil yem bitkileri, verim, kalite

[O.A.4.06] Kızıltepe ekolojik koşullarında bazı ümitvar burçak (*Vicia ervilia* (L.) Willd.) hatlarının ot verim performanslarının belirlenmesi ve GGE Biplot analiz yöntemi ile değerlendirilmesi

Mehmet Salih Savaş¹, Yavuz Han², Halil Karahan³

¹Dicle Üniversitesi Bismil MYO Bitkisel ve Hayvansal Üretim Bölümü, Bismil, Diyarbakır

²GAP Uluslararası Tarımsal Araştırma ve Eğitim Merkezi Müdürlüğü, Diyarbakır

³Çağıl Köyü, Kızıltepe, Mardin

Araştırma, Diyarbakır GAP Uluslararası Tarımsal Araştırma ve Eğitim Merkezi Müdürlüğü, Çayır Mera ve Yem Bitkileri Birimince yürütülen yem bitkileri ıslah çalışmalarında öne çıkan burçak (*Vicia ervilia* (L.) Willd.) hatlarının, Güneydoğu Anadolu Bölgesinin en sıcak ve kurak yerlerinden biri olan Kızıltepe ovası koşullarındaki ot verim performanslarının saptanması amacıyla 2007-2008 ve 2009-10 ekim sezonlarında yürütülmüştür. Araştırmada denemeler tesadüf blokları deneme desenine göre 3 tekrarlamalı ve kışık olarak yürütülmüştür. Araştırmada iki yıllık ortalamalara göre; %50 çiçeklenme gün sayısı 145.5-148.7 gün, doğal bitki boyu 31.23-36.43 cm, ana sap uzunluğu 36.06-40.46 cm, ana sap sayısı 1.90-2.66 adet, ana sap kalınlığı 2.08-2.48 mm, yeşil ot verimi 937-1367 kg/da ve kuru ot verimi 269-387 kg/da arasında değişim göstermiştir. GGE Biplot analiz yöntemine göre yapılan analizlerde; araştırmada incelenen özelliklerden yeşil ot verimi, kuru ot verimi, ana sap uzunluğu ve doğal bitki boyu özellikleri aynı grupta yer alarak, I. Grubu oluştururken, ana sap sayısı, çiçeklenme gün sayısı ve ana sap kalınlığı özellikleri ayrı ayrı gruplarda yer almıştır. Araştırma sonucuna göre Kızıltepe koşullarında ot amaçlı yapılacak burçak yetiştiriciliğinde, I. Gruptaki özellikler bakımından üstün bulunan IFVE 248-SEL 2785 (1) ve IFVE 2698-SEL 2798 (3) hatlarının tercih edilmesi gerektiği sonucuna varılmıştır.

Anahtar Kelimeler: Burçak (*Vicia ervilia* (L.) Willd.), Genotip x yıl interaksyonu, GGE Biplot analizi, Kızıltepe Ovası, Ot verimi, Verim unsurları

[O.A.4.07] Determination of Botanical Composition in Pasture of Çiçekyayla Village in Central District of Bingöl Province

Erdal Çağan¹, Kağan Kökten²

¹Bingöl University, Genç Vocational School, Department of Crop and Animal Production, Bingöl, Turkey

²Bingöl University, Faculty of Agriculture, Department of Field Crops, Bingöl, Turkey

This study was conducted to compare of rangeland vegetation in Çiçekyayla Village, Center-Bingöl, as well as botanical compositions. In the study, the vegetation of the pasture was determined as being 30 plant species of 28 genus from 13 plant families. Results of the study showed that mean plant basal cover percentage of the range vegetation was 62.50%. Percentages of grasses, legumes and other family plants in the total plant cover were 46.67%, 4.85% and 48.47%, respectively. The most frequent plants encountered in the range vegetation were *Bromus scoparius* L. (49.42%), *Rhagadiolus angulosus* (12.92%), *Turgenia latifolia* (11.26%), *Thlaspi arvense* L. (11.26%) and *Crepis sancta* (10.89%). The mean plant height was determined 14.18 cm.

Keywords: Pasture, Vegetation, Botanical Composition, Bingöl

Bingöl İli Merkez İlçesi Çiçekyayla Köyü Merasının Botanik Kompozisyonunun Belirlenmesi

Erdal Çağan¹, Kağan Kökten²

¹Bingöl Üniversitesi Genç Meslek Yüksekokulu, Bitkisel ve Hayvansal Üretim Bölümü, Bingöl

²Bingöl Üniversitesi Ziraat Fakültesi, Tarla Bitkileri Bölümü, 12000, Bingöl, Türkiye

Bu araştırma, Bingöl İli Merkez İlçesi Çiçekyayla köyüne ait bir meranın botanik kompozisyonunun belirlenmesi amacıyla yürütülmüştür. Araştırmada, 13 bitki familyasının 28 farklı cinsinden 30 bitki türünün tespiti yapılmıştır. Araştırma sonuçları; mera alanının %62.50'sinin bitki ile kaplı alan olduğunu ve kaplama alanına göre

botanik kompozisyonun %46.67'sinin buğdaygillerin, %4.85'inin baklagillerin ve %48.47'sinin de diğer familya bitkilerinin oluşturduğunu göstermiştir. Merada en yaygın türlerin *Bromus scoparius* L. (%49.42), *Rhagadiolus angulosus* (%12.92), *Turgenia latifolia* (%11.26), *Thlaspi arvense* L. (%11.26) ve *Crepis sancta* (%10.89) olduğu, meradaki bitkilere ait boy ortalamasının da 14.18 cm olduğu belirlenmiştir.

Anahtar Kelimeler: Mera, Vejetasyon, Botanik Kompozisyon, Bingöl

[O.A.5.] Tıbbi ve Aromatik Bitkiler Yetiştiriciliği ve Islahı / Medicinal and Aromatic Plants Cultivation and Breeding

[O.A.5.01] Some Sahlep Orchids Seeds In Vitro Germination and Shoot Development

Esra Bulunuz Palaz, Yalçın Kaya, Alaaddin Özdemir

East Mediterranean Transitional Zone Agricultural Research of Station, Kahramanmaraş, Turkey

Sahlep orchids in biological richness of important plants which have grown and our country has about 24 genus and 140 species. Sahlep obtained from the sahelep orchids tuber, food and pharmaceutical use as a raw material has a fairly common. Sahlep orchids are endangered because of collecting only from nature and having no culture. Sahlep orchids of seeds are very small, haven't got endosperm and need to interact with the mycorrhizal fungi due to the germination percentage is very low in nature. At the same time sahelep orchids haven't got vegetatif propagation and obtained many kinds of sahelep produce single tuber for every year due to opportunities of reproduction is limited. In this study, rapid germination of orchid species and in vitro cultivation methods are studied. While the best germination is obtained with 94% EBP + AK nutrient medium with *Dactylorhiza iberica* species, the lowest germination is obtain rate of %5 KC+AK nutrient medium with *Orchis apifera* species. *Orchis sancta*, *Dactylorhiza iberica*, *Orchis coriophora* species highest germination respectively, having the percentage of protokorm and plant for-

mation No improvement was observed in *Orchis punctulata* and *Orchis umbrosa* species.

Keywords: Salep orchids, in vitro, seed, germination

In vitro Koşullarda Bazı Salep Orkidelerinin Tohumlarının Çimlendirilmesi ve Sürgün Geliştirilmesi

Esra Bulunuz Palaz, Yalçın Kaya, Alaaddin Özdemir

Doğu Akdeniz Geçit Kuşağı Tarımsal Araştırma İstasyonu Müdürlüğü, Kahramanmaraş

Biyolojik zenginliğimizin içerisinde yetişen önemli bitkiler arasında yer alan salep orkideleri ülkemizde 24 cins ve 140 kadar tür ile temsil edilmektedir. Salep orkidelerinin yumrularından elde edilen salep, gıda ve ilaç hammaddesi olarak oldukça yaygın bir kullanıma sahiptir. Yalnızca doğadan toplanarak salep elde edilmesi ve kültürü yapılamaması nedeniyle birçok salep orkidesinin nesli tehlike altındadır. Salep orkidelerine ait tohumların çok küçük olması, endosperm bulundurmaması ve mikorizal mantarlarla karşılıklı ilişkiye ihtiyaç duymasından dolayı doğada çimlenme yüzdesi oldukça düşüktür. Aynı zamanda salep orkidelerinin vejetatif yollarla çoğaltılmalarının olmaması ve salep elde edilen birçok türde her yıl için bitkinin tek bir yavru yumru üretmesi de çoğaltım olanaklarını kısıtlamaktadır. Bu çalışmada, salep türlerinin hızlı bir şekilde çimlendirilmesi ve in vitro kültüre alınması üzerine çalışılmıştır. Araştırmada bulunan orkide türlerinin KC, EBP besi ortamlarında in vitro koşullarda çimlenme ve fide gelişimi incelenmiştir. *Orchis sancta*, *Orchis laxiflora*, *Orchis umbrosa*, *Orchis punctulata*, *Dactylorhiza romana*, *Orchis anatolica*, *Dactylorhiza iberica* türlerine ait tohumlar aktif kömür ilave edilmiş EBP ve KC besi ortamlarında kültüre alınmışlardır. En iyi çimlenmenin elde edildiği besi ortamı %94 ile EBP+AK ortamında *Dactylorhiza iberica* türünden alınırken, en düşük çimlenme oranı %5 ile KC+AK ortamında *Orchis apifera* türünden alınmıştır. *Orchis sancta*, *Dactylorhiza iberica*, *Orchis coriophora* türleri sırasıyla en yüksek çimlenme, protokorm ve bitki oluşturma yüzdesine sahiptir. *Orchis punctulata* ve *Orchis umbrosa* türlerinde hiçbir gelişme gözlenmemiştir.

Anahtar Kelimeler: Salep orkideleri, in vitro, tohum, çimlenme